

PODACI O USTANOVU/ŠKOLI	PODACI O AUTORIMA/AUTORKAMA
Naziv ustanove: PU "Boško Buha	Mirjana Tubić, vaspitač i saradnik Bojana Jocić Delić, psiholog
Mesto, opština: Vrbas, Vrbas	
Školska uprava: Novi Sad	
Opis primera dobre prakse IO	
Dodirni me muzikom	
Ključne reči: <i>predškolska ustanova, spektar autizma</i>	
Kontekst	
<p>Ove školske godine je u našem vrtiću u pripremnoj vaspitnoj grupi pružena podrška jednom dečaku o kojem sam imala informacije da nema razvijen govor i da ima 5 godina. Pokušaću približiti drugima svoje iskustvo o uspešnom uključivanju ovog deteta u vršnjačku grupu zahvaljujući prepoznavanju njegove jake strane - muzičkog izraza.</p>	
Opis dobre prakse	
<p>Dolepršao je u našu grupu prvog dana oktobra i na vrhovima prstiju pretrčao čitavu sobu za par minuta. Zaustavio se kod saobraćajnog kutka i za tili čas izvadio sve autiće iz garaže na tepih, a jedan je uzeo da se igra (vozi ulicom). Odjednom se začuo "krik", dečakova reakcija na situaciju kada je jedan drugar uzeo jedan od autića sa tepiha. Drug odmah vraća autić na tepih. Nešto kasnije istoga dana, deca su kroz igru "Imenovanje" na razne načine predstavljala svoje ime i nadimak. Dečak odbija da sedne, hoda i trči na prstima, donosi kutije sa igračkama u krug dece i istresa ih na tepih. Majka je prisutna sa nama u grupi, prilazi mu, on beži, odbija saradnju. Usmeravam dečaka u salu, kratko vrišti, ali mu pažnju privlače druge sobe i on trči prema vratima tih soba. Pomažem majci da dečaka odvede u garderobu i oni odlaze kući. Tako je protekao prvi susret dečaka sa vrtićem. Upoznali smo svetloputog visokog dečaka koji pokazuje interesovanje samo za igračke i ima potrebu da one koje odabere budu samo u njegovom posedu.</p> <p>Dogovaram se sa decom da puste dečaka da se igra odabranim igračkama dok mu traje interesovanje (5-10 min) i da se ne ljute ako im poruši neku građevinu, jer on to ne radi namerno već ostvaruje svoj cilj da dođe do željene igračke. Uočeno je i da dečak nakon igre svaku igračku pospremi i vrati na mesto na polici. Sledećih dana u svom istraživačkom pohodu za igračkama, dečak otkriva neke konstruktore koji postaju zanimljivi i drugoj deci, a sami ih pre toga nisu koristili.</p> <p>U saradnji sa stručnim saradnicima u vrtiću u IOP kao glavni cilj stavljam socijalizaciju</p>	

deteta u vršnjačkoj grupi. Razmišljam kako da uspostavim komunikaciju sa njim pošto se on verbalno ne izražava, osim pojedinim glasovima. Primećujem da reaguje oponašanjem pokazanih radnji - gde da sedne, gde da stavi igračke, šta da radi u kupatilu. Pratim ga intenzivno tokom igre i fotografišem. Oko sat vremena provodi u grupi. U trećoj nedelji boravka u vrtiću primećujem kako na sintisajzeru, koji nije bio uključen, oponaša sviranje sa obe ruke. U isto vreme čuje se i glas kako peva. Nudim mu ksilofon, on seda za sto i prelazi preko cele oktave od C1 - C2 svirajući umerenim intenzitetom, zatim tiho i treći put glasno. Zatim okreće instrument i njegovo postolje koje liči na prugu koristi za vožnju autića. Prilazi mu drugi dečak i on ostaje u njegovom društvu, a igra autićima se odvija paralelno.

Shvatam da je muzika dobar put za početak realizacije zacrtanih ciljeva u oblasti socijalizacije, da dečak uspostavi komunikaciju sa vaspitačem i decom. Sledi opis nekoliko situacija u kojima je muzika bila podsticaj i kanal komunikacije:

- Vodim dečaka u kupatilo, on obavlja fiziološke potrebe i sam se oblači, hvalim ga "Bravo Pavle" a on ponavlja na moje iznenađenje "Bavo Pave". Pomažem mu da opere ruke i pevam pesmicu "Ovako se ruke peru, ovako, ovako" i gledam njegovu reakciju u ogledalu iznad lavaboja. On se smeje i ponavlja pesmicu melodijski tačno, a tekstualno "r" menja za "j" ("juke peju"). Shvatam da sam sa dečakom uspostavila komunikaciju i da mi on veruje. Uvek ga tom pesmom mogu motivisati da ide u kupatilo prati ruke pre užine.
- Jedna devojčica slavi rođendan u grupi i slušamo pesmu "Milica" više puta tokom crtanja rođendanske čestitke. I on crta tj.šara, ali u jednom trenutku ustaje, odlazi na tepih i kao baletan pleše na prstima okrećući se u levu stranu jednom rukom savijenom prema grudima, a drugom ispruženom u stranu. Deca mu spontano aplaudiraju i svi se pridružujemo dečaku formirajući krug oko njega. On nastavlja da pleše, smeje se i glasno peva refren pesme. Tako smo otkrili da je ples aktivnost u kojoj i on može da učestvuje sa drugom decom.
- U dogovoru sa dečakovom majkom odlučeno je da sa drugom decom iz grupe učestvuje u TV emisiji "Hajde sa mnom u obdanište", televizije Novi Sad u segmentu "Isti, a različiti". Na vokalno instrumentalnu muziku "Zdravica" uz koju su deca imala koreografiju, dečak se spontano uključuje. Čim je čuo pesmu ulazi u centar kruga i vrti se na način koji je već opisan. Dečaku je pesma poznata jer je često slušana u vrtiću, a ovom prilikom prilaze mu još tri dečaka, daju mu ruke, on prihvata i plešu zajedno u malom kolu. Uočljivo je da u plesnim aktivnostima dečak prihvata društvo druge dece i da oni prema njemu gaje simpatije.
- Pošto je pomenuta tv-emisija, pobudila kod roditelja dece iz grupe interesovanje za dečaka i podstakla pozitivne emocije, želela sam i njih da uključim i predložila da organizujemo proslavu dečakovog rođendana u vrtiću. Roditelji druge dece su mu kupili poklon - drvenu kocku u kocki sa brojevima do 5 jer dečak slavi 5. rođendan. Na jednu majku je ostavio jak utisak u tv emisiji, pa je ona spremila paketić sa muzičkim instrumentima: mali klavir, frulicu, usnu harmoniku i nekoliko udaraljki. Dečakova majka je ispričala da je on kod kuće i one drvene kocke pretvorio u bubnjeve. Evo šta se događalo na samom rođendanu a uticalo je

na poboljšanje socijalizacije i komunikacije:

- U igri uz pevanje "Trči maca oko tebe", dečak daje spontano ruku drugarici i sa njom trči čitav krug oko dece koja pevaju pesmu. Lice mu je nasmevano, veruje drugarici.
- Deca se kreću u koloni uz pesmicu "Ivin voz", a dečak još uvek sedi i jede bananice iz svoje "torte", ali ih ostavlja i uz njemu svojstvene zvukove na samoglasnik "a" trčeći dolazi do zadnjeg dečaka u "voziću" i stavlja mu ruke na ramena. Dakle, dečak je sada deo celine, pažnja mu je usmerena na aktivnost dece i spontano se uključuje.

Evo još nekoliko zapažanja o dečakovom ponašanju koja govore o napretku u socijalizaciji i komunikaciji:

- Ako nije uključena muzička linija, dečak mi prilazi, dodirne mi ruku i povede me do muzičkog kutka da stavim cd.
- Ako mu prija muzika, nekad se popne na stolicu (linija je na polici) i sluša prateći udaranjem prstima po polici ili samo peva.
- Nekad stoji na stolici i pruži ruke već pomenutoj devojčici i dečaku koji inače voli da bude u njegovoj blizini.
- Nekad pleše uz muziku, ali ne sam, jer sva deca vole da mu prave društvo.

Poruka

Osluškujte, posmatrajte, uočite posebnost kod deteta, promišljajte, istražujte, isprobajte i nikad ne odustajte, **ISTRAJTE!**